

Commissie voor Sociale Zaken,
Werk en Pensioenen

Commission des Affaires sociales,
de l'Emploi et des Pensions

van

du

DINSDAG 22 SEPTEMBER 2026

MARDI 22 SEPTEMBRE 2026

Namiddag

Après-midi

De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.03 uur en voorgezeten door mevrouw Ellen Samyn.

La réunion publique de la commission est ouverte à 14 h 03 et présidée par Mme Ellen Samyn.

[01] Vraag van Wouter Raskin aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De inzet van technologie in de strijd tegen sociale fraude" (56018996C)

[01] Question de Wouter Raskin à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "Le recours à la technologie dans la lutte contre la fraude sociale" (56018996C)

[01.01] Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de minister, ik wil nog eens terugkomen op illegale tewerkstelling en ook op andere vormen van sociale fraude. Dat is toch een aandachtspunt op bouwerven. Controles op het terrein vergen een aanzienlijke inspanning, maar tegelijkertijd evolueert natuurlijk ook de technologie en ontstaan er nieuwe mogelijkheden om controles gericht en efficiënter te laten verlopen, bijvoorbeeld door mensen digitaal te identificeren om na te gaan of ze daar rechtmatig aan de slag zijn.

Ik heb hierover een aantal vragen. Acht u het zinvol om sterker in te zetten op technologie? Als dat zo is, welke vormen van technologie zouden volgens u dan in aanmerking komen? Ziet u mogelijkheden om op die manier mensen sneller te identificeren, om na te gaan of ze effectief geregistreerd zijn en of ze gemachtigd zijn om er te zijn, zonder daarvoor noodzakelijkerwijze persoonsgegevens langdurig op te slaan?

Worden vandaag technologische oplossingen die daartoe kunnen bijdragen getest of onderzocht? Hebt u hierover al overleg gepleegd met instanties zoals de RSZ, de sociale inspectiediensten of misschien ook met technologieontwikkelaars? Als dat zo is, met wie is er dan overleg gepleegd?

Welke voorwaarden op het vlak van privacy – dat is immers niet onbelangrijk – en gegevensbescherming moeten in acht worden genomen bij het gebruik van die nieuwe technologieën?

[01.02] Minister Rob Beenders: Mijnheer Raskin, wat betreft de strijd tegen sociale fraude en illegale tewerkstelling, we zetten volop in op een combinatie van terreincontroles en de intelligente inzet van technologie. Die combinatie moet controles zo efficiënt mogelijk maken.

In ons strategisch plan 2026-2029 hebben we een risicogeorïënteerde en *evidence-informed* aanpak vooropgesteld. In het operationeel actieplan 2026-2027 ziet men dat als volgt: we passen datamining en datamatching toe om risicoprofielen en fraudepatronen te detecteren. Met artificiële intelligentie en machine learning als ondersteuning doen we een risicoanalyse. Met digitale aanwezigheidsregistraties, zoals Checkinatwork en de geplande Check In and Out at Work-systemen, gaan we vooral in de risicosectoren technologisch te werk. We doen digitale gegevensuitwisselingen tussen inspectiediensten, maar ook met andere overheden. We hebben toepassingen voor het verzamelen en analyseren van digitaal bewijsmateriaal. We hebben ook innovatieve tools die de inspecties op het terrein ondersteunen, zoals My Digital Inspection Assistant.

Dat is een app op de gsm waarmee de inspecteur de databanken kan raadplegen en vaststellingen kan registreren. Het actieplan benadrukt daarbij uitdrukkelijk dat technologische instrumenten ondersteunend zijn en dat de menselijke beoordeling door de sociaal inspecteur centraal blijft staan.

Dat is *Human-in-the-loop*. Omdat technologie razendsnel evolueert, moet ook de wetgeving mee evolueren. Daarom hebben we voor de aanwezigheidsregistratie de wetgeving technologieneutraal opgesteld. We leggen dus geen technologie op. Op die manier kunnen de actoren op het terrein zelf de technologische oplossingen kiezen die hen het best passen. Elke concrete toepassing moet natuurlijk wel voldoen aan de toepasselijke regels inzake gegevensbescherming en sociale gegevensuitwisseling, waaronder rechtmatigheid, proportionaliteit, doelbinding, gegevensminimalisatie en beveiliging.

Wat betreft uw derde en vierde vraag, we werken samen met de bouwsector en de RSZ aan een toepassing die bedrijven toelaat om te controleren of de personen die aanwezig zijn op de werf ook voldoen aan een aantal sociale verplichtingen. Zoals eerder vermeld, leggen we geen technologische oplossingen op. Het is aan de administraties en de gebruikers op het terrein om te beslissen of oplossingen die technologieontwikkelaars voorstellen voor hen bruikbaar zijn en voldoen aan de wettelijke verplichtingen inzake privacy.

Inzake uw vijfde vraag, de gegevensuitwisseling en de gegevensverwerking moeten gebeuren in naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, de regelgeving inzake de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, het proportionaliteitsbeginsel, het doelbindingsbeginsel, het legaliteitsbeginsel en de vereisten inzake informatiebeveiliging.

Concreet betekent dit dat er steeds een duidelijke wettelijke basis moet bestaan, dat alleen gegevens mogen worden verwerkt die noodzakelijk zijn voor het controledoel, dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk, dat passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen moeten worden genomen en dat waar mogelijk privacyvriendelijke technologieën en gegevensminimalisatie moeten worden toegepast. Geautomatiseerde systemen moeten ondersteunend zijn en mogen niet leiden tot volledig geautomatiseerde beslissingen zonder menselijke tussenkomst. Voorafgaande impactanalyses moeten worden uitgevoerd wanneer een verwerking een hoog privacyrisico inhoudt.

Het is een combinatie van efficiënte handhaving enerzijds en respect voor fundamentele rechten anderzijds. Dat blijft het uitgangspunt van het Belgische handhavingsbeleid inzake sociale fraude.

01.03 Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik ben het ook op vele vlakken met u eens. Ik verwees in mijn vraag naar gegevensbescherming, privacy en het wettelijk kader. Dat is van groot belang. Als we aan de slag gaan met wat dan ook, is een wettelijke basis daarvoor noodzakelijk. Dat is uiteraard ook van belang. Vandaar mijn vraag of een en ander ook onderzocht wordt.

Ik kan u ook voor een groot stuk volgen als u zegt dat die technologie niet op zichzelf moet staan en dat menselijke beoordeling van belang blijft om tot de juiste resultaten te komen. Anderzijds hoor ik toch vooral dingen die ik al jaren hoor en die ik in het verleden ook al gehoord heb, met betrekking tot datamining, datamatching, Checkinatownk, de app die mensen kunnen consulteren. Dat zijn allemaal dingen die al bestaan en waarvoor er ook een wettelijke basis bestaat.

Ik mis een beetje de ambitie om een tand bij te steken en te onderzoeken of we een stap verder kunnen gaan of ook andere technologieën kunnen integreren, in de wetenschap dat die wettelijke basis, de gegevensbescherming en dergelijke belangrijk zijn en dat we het kind niet met het badwater mogen weggooien. Iets meer ambitie had voor mij gemogen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van Wouter Raskin aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "Het hr-beleid van de sociale inspectiediensten" (56019048C)

02 Question de Wouter Raskin à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "La politique RH des services d'inspection sociale" (56019048C)

02.01 Wouter Raskin (N-VA): Het Rekenhof heeft een aantal aanbevelingen gedaan om het HR-

beleid van de sociale inspectiediensten verder te harmoniseren en de verschillen in het beleid af te bouwen, bijvoorbeeld op het vlak van de omvang van het bedrag en voorwaarden van forfaitaire vergoedingen. U hebt mij destijds laten weten met dat rapport aan de slag te gaan.

U gaf aan dat de harmonisering van vergoedingen grondig werd besproken en dat u streefde naar een zo groot mogelijke mate van harmonisering en transparantie. Vandaar mijn opvolgvraag. Hoe staat het nu met de opvolging van die aanbevelingen in verband met de harmonisering van vergoedingen? Heeft het overleg tot concrete plannen geleid?

De inspectiedienst van de RVA werkt sinds kort met een nieuw tijdsregistratiesysteem. Dat systeem zou evenwel niet toelaten om overuren te registreren, waardoor die handmatig door de dienst HR geregistreerd moeten worden. Bent u daarvan op de hoogte? Is er daarvoor een oplossing? Zijn er vergelijkbare problemen bij andere sociale-inspectiediensten?

02.02 Minister **Rob Beenders**: Als voorzitter van het strategisch comité bij de SIOD, waarin alle leidend ambtenaren van de sociale inspectiediensten samen met de bevoegde beleidscellen zitting hebben, kan ik u bevestigen dat de uitdagingen waarmee die sociale-inspectiediensten worden geconfronteerd, met inbegrip van de HR-aspecten, regelmatig worden besproken. Ook de elementen van de HR-audit waar u naar verwijst, kwamen aan bod tijdens de meest recente bijeenkomst van het strategisch comité van 20 mei.

De harmonisatie van de maatregelen inzake de toekenning van de vergoedingen past in het kader dat de minister van Ambtenarenzaken met de FOD BOSA uitzet. Er wordt gekozen voor een vork waarbij onderlinge verschillen nog steeds mogelijk zijn en ook te verantwoorden zijn. Het is ook aan iedere inspectiedienst, administratie en het bevoegde regeringslid om hiervan akte te nemen en te verkennen of aanpassingen moeten gebeuren conform het actuele kader.

Daarnaast is het mogelijk dat bepalingen in de individuele wetgeving van de diensten moeten worden aangepast. Daarvoor verwijs ik ook graag naar het bevoegde regeringslid en zijn of haar betrokken administratie.

Ik blijf me alleszins inzetten voor een sterker inspectielandschap dat aantrekkelijk is om nieuwe sociaal inspecteurs aan te trekken.

Wat uw specifieke vraag betreft, begin 2026 is de RVA overgeschakeld op een nieuwe HR-toepassing, die ontwikkeld is door de RSZ. Bij de lancering ontbraken nog enkele functionaliteiten, waaronder de registratie van de uren van de arbeidsinspecteur. De ontwikkeling van de oplossingen zit nu in het eindstadium en die worden heel binnenkort uitgerold. Dan zouden die problemen tot het verleden moeten behoren.

02.03 **Wouter Raskin** (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord, mijnheer de minister. Uw antwoord op de tweede vraag lijkt mij logisch: anno 2026 moeten we die gegevens niet meer handmatig invoeren. Het technisch euvel wordt dus verholpen en dat is goed.

Wat mijn eerste vraag betreft, verwijst u handig naar uw coördinerende rol en daarmee ook naar uw collega's. Ik zal dus met hen verder aan de slag gaan. Dank u wel.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Vraag van Ellen Samyn aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De lange doorlooptijd voor aanvragen om een parkeerkaart voor gehandicapten" (56018559C)**

03 **Question de Ellen Samyn à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "Les longs délais de traitement des demandes de cartes de stationnement pour personnes handicapées" (56018559C)**

03.01 **Ellen Samyn** (VB): Ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

De parkeerkaart voor personen met een handicap is voor mensen met ernstige mobiliteitsproblemen

een belangrijk instrument om zich zelfstandig te kunnen verplaatsen en deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

Recent kreeg ik het concrete geval voorgelegd van iemand die na een zware beroerte een parkeerkaart heeft aangevraagd. Nadat de noodzakelijke medische verslaggeving midden maart 2026 werd ontvangen, liet de administratie weten dat de behandeling van het dossier door het aanzienlijke aantal aanvragen gemiddeld tot acht maanden kan duren.

Dat is bijzonder lang voor iemand die ten gevolge van een ernstige medische aandoening plots sterk beperkt is in zijn mobiliteit.

Bovendien communiceert de DG Personen met een handicap zelf aanzienlijk kortere mediane doorlooptijden voor parkeerkaarten waarvoor een evaluatie van de handicap nodig is. Volgens de meest recente gepubliceerde cijfers variëren die, afhankelijk van het behandelingscentrum, doorgaans tussen anderhalve en drieënhalve maand.

Hoeveel aanvragen voor een parkeerkaart voor personen met een handicap zijn momenteel in behandeling bij de DG Personen met een handicap en hoeveel daarvan wachten langer dan drie, zes en acht maanden op een beslissing?

Wat is momenteel de gemiddelde én mediane doorlooptijd voor de behandeling van een aanvraag voor een parkeerkaart? Hoe verklaart u dat aan aanvragers ondertussen wordt meegedeeld dat de behandeling gemiddeld tot acht maanden kan duren, terwijl de officieel gepubliceerde mediane doorlooptijden aanzienlijk lager liggen?

Is er momenteel sprake van een achterstand bij de behandeling van deze aanvragen? Zo ja, wat zijn daarvan de oorzaken en welke maatregelen neemt u om deze achterstand weg te werken?

Op de website van de DG Personen met een handicap staat dat prioritaire dossiers sneller en met voorrang worden behandeld. Welke criteria bepalen of een dossier prioritair wordt behandeld? Kan bijvoorbeeld een persoon die na een zware beroerte plots met ernstige mobiliteitsproblemen wordt geconfronteerd hiervoor in aanmerking komen?

Zal u onderzoeken of voor duidelijke en acute situaties, waarbij uit recente medische gegevens een ernstige mobiliteitsbeperking blijkt, een versnelde procedure of een tijdelijke parkeerkaart kan worden ingevoerd in afwachting van de definitieve medische evaluatie?

03.02 Minister **Rob Beenders**: Ten eerste, er zijn momenteel 21.184 aanvragen voor parkeerkaarten in behandeling. Daarvan zijn er 3.313 drie maanden oud, 1.287 zes maanden oud en 2.280 acht maanden oud of ouder. Laatstgenoemde categorie gaat vooral over negatieve beslissingen waartegen beroep is aangetekend.

Ten tweede, de mediane verwerkingstijd voor alle parkeerkaarten bedraagt in 2026 56 dagen. Het gemiddelde ligt op 77 dagen. De verwerkingstijden op de website worden slechts één keer per jaar bijgewerkt en zijn dus louter indicatief.

Ten derde, de achterstand is te wijten aan een stijgend aantal binnenkomende aanvragen. Het aantal dossiers IVT-IT nam in 2025 bijvoorbeeld met 27 % toe. Dat, gecombineerd met een personeelsbezetting die bij de DG HAN onder druk staat met onder andere een aantal langdurig zieken, verklaart de wachttijd. Wij zijn ons echter volop aan het organiseren om ter zake een inhaalbeweging te maken.

Ten vierde, een parkeerkaart die wordt aangevraagd, wordt prioritair behandeld als er sprake is van een ernstige degressieve aandoening, gecombineerd met een beperkte levensverwachting. Denk daarbij bijvoorbeeld aan neurologische ziektes zoals ALS of ernstige kankerdiagnoses. Een zware beroerte valt ondanks de ernstige invloed op de verplaatsingsmogelijkheid op dit moment niet onder die categorie.

Ten vijfde, elke aanvraag voor het verkrijgen van een parkeerkaart wordt steeds grondig onderzocht en geëvalueerd, waarbij rekening wordt gehouden met de wettelijke criteria. Wie in het bezit is van een

attest van het ziekenfonds voor door de DG HAN aanvaarde mobiliteitshulpmiddelen of van een geldige erkenning door de regio's, kan via een versnelde procedure een parkeerkaart krijgen en hoeft ook geen nieuwe beoordeling van een handicap te ondergaan.

03.03 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw met cijfers gestoffeerd antwoord.

Ik begrijp uiteraard dat uw administratie met een groot aantal aanvragen, dat bovendien stijgend is, wordt geconfronteerd en dat de medische evaluatie de nodige zorgvuldigheid vraagt.

Ook al begrijp ik uw keuze voor de prioritaire behandeling van een aantal categorieën, ik vraag niettemin nog even aandacht voor wie van de ene dag op de andere dag in een heel andere situatie terechtkomt.

Toch vind ik dat iemand die bijvoorbeeld na een zware beroerte plots zeer beperkt wordt in zijn mobiliteit, geen maanden zou moeten wachten op een parkeerkaart. Ik hoop dan ook dat kan worden herbekeken in hoeverre iemand na een zware beroerte toch een soort prioriteit kan krijgen. Voor die persoon is die kaart essentieel om zich, ondanks zijn ernstige mobiliteitsbeperking, nog enigszins zelfstandig te kunnen verplaatsen, bijvoorbeeld naar een arts, kinesist of andere noodzakelijke afspraak. Ik hoop dan ook dat u in de administratie wilt bekijken of voor zulke duidelijke en acute situaties meer maatwerk mogelijk is, bijvoorbeeld via een versnelde behandeling of eventueel een tijdelijke oplossing in afwachting van de definitieve beoordeling.

Ik denk dat we het er allemaal over eens kunnen zijn dat wie plots zwaar getroffen wordt, zo snel mogelijk de ondersteuning moet krijgen waarop hij of zij recht heeft.

03.04 Minister Rob Beenders: Mevrouw Samyn, ik vind oprecht dat u gelijk hebt. Men krijgt niet uitgelegd dat iemand zes tot acht maanden moet wachten, omdat het systeem dat vandaag vraagt. Een van de redenen waarom er een vertraging is, is ook de toename van de aanvragen door de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. Dat mag evenwel geen excuus zijn om de aanvragen voor parkeerkaarten te laten liggen.

Ik ben persoonlijk aan het bekijken of we met de lokale besturen daar geen oplossingen voor kunnen vinden, omdat lokale besturen ook al parkeerkaarten uitreiken voor bewoners en voor soms heel andere subgroepen. Waarom kunnen we niet versneld bepaalde mensen daarmee helpen die dat in een gemeente nodig hebben? Ik vind het inderdaad niet normaal dat men na een zware beroerte zes maanden moet wachten op een parkeerkaart. We zijn dus al het mogelijke aan het doen, met gezond verstand, om daar oplossingen voor te vinden. Ik ben het helemaal met u eens: dat moet sneller.

03.05 Ellen Samyn (VB): Dank u wel, mijnheer de minister, voor de bijkomende uitleg. Ik ben ervan overtuigd dat als men samen met het regionaal en gemeentelijk niveau de handen aan de ploeg slaat, er zeker een oplossing zou moeten kunnen komen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van Ellen Samyn aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De leefloonfraude bij het OCMW van Gent" (56019111C)

04 Question de Ellen Samyn à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "La fraude au revenu d'intégration au CPAS de Gand" (56019111C)

04.01 Ellen Samyn (VB): Ik verwijs naar de ingediende vraag.

Recent konden we een artikel lezen in de krant waar gesteld werd dat het OCMW van Gent voor 5 miljoen euro aan fraude vastgesteld had. Logischerwijze worden de onterecht uitgekeerde bedragen teruggevorderd van de betrokkenen, maar in de praktijk blijkt dit niet altijd even eenvoudig. Zo werd slechts ongeveer 400.000 euro effectief teruggevorderd. Het is daarnaast momenteel wettelijk gezien niet mogelijk om voor dossiers waar fraude werd vastgesteld, het recht op leefloon te ontnemen naar de toekomst toe. Iemand kan dus zonder problemen opnieuw een leefloon aanvragen en toegekend krijgen ondanks dat hij/zij betrapt werd op fraude.

Welke gevolgen geeft u als coördinerend minister van sociale fraudebestrijding aan dergelijke berichtgeving? Welke acties onderneemt de SIOD in dit geval en worden er acties ondernomen?

Zijn er andere OCMW's bekend waar fraude veelvuldig voorkomt en waar het moeilijk blijkt om bedragen terug te vorderen?

Ligt er wetgevend werk op tafel om het recht op leefloon voor langere tijd te ontfangen wanneer er eerder in het dossier reeds fraude werd vastgesteld? Zo nee, waarom niet, wat houdt deze regering tegen?

Bent u op de hoogte van de meest voorkomende types fraude binnen de OCMW's en welke gevolgen wilt u hieraan geven?

Voorziet u in bijkomende maatregelen, eventueel samen met uw collega ministers, om terugvorderingen effectiever te maken?

04.02 Minister **Rob Beenders**: Ik heb kennisgenomen van de berichtgeving over de door het OCMW vastgestelde gevallen van fraude. Die fraudeproblematiek bij sociale uitkeringen en bijstand verdient een ernstige en doelgerichte aanpak. Als minister ben ik bevoegd voor de coördinatie van de socialefraudebestrijding. Via de opmaak van het strategisch plan en het tweejaarlijks operationeel plan zetten wij de lijnen uit waarbinnen alle diensten kunnen samenwerken en elkaar kunnen versterken. Ik ben niet bevoegd om voor de verschillende OCMW-diensten een doelstelling en aanpak te bepalen.

Binnen het actieplan socialefraudebestrijding, in het bijzonder actie 11, wordt uitvoering gegeven aan het regeerakkoord en aan de aanbevelingen van de commissie voor Sociale Zaken van de Kamer van 10 juni 2025 betreffende vermoedens van sociale fraude bij de toekenning van leeflonen door de OCMW's. Het doel is dat de relevante vaststellingen niet binnen één administratie blijven, maar binnen een toepasselijk wettelijk kader kunnen worden opgevolgd door de dienst die bevoegd is om er gevolgen aan te verbinden. De berichtgeving over Gent onderstreept bijgevolg het belang van de samenwerking die met het nieuwe actieplan structureel wordt uitgebouwd.

Voor cijfers over vastgestelde fraude, terugvorderingsbeslissingen en effectief geïnde bedragen bij de verschillende OCMW's verwijs ik naar de bevoegde minister van Maatschappelijke Integratie. De eventuele wijziging van de voorwaarden voor het recht op maatschappelijke integratie of van de sanctieregeling behoort tot de bevoegdheid van de minister van Maatschappelijke Integratie. Ik kan daar alleen maar een coördinerende rol in opnemen en ik roep ook iedereen op om maximaal op te treden tegen fraude en misbruik.

Voor eventueel bijkomende maatregelen die specifiek betrekking hebben op de invordering door OCMW's, op de invorderingsprocedures of op een wijziging van de wet van 26 mei 2002, moet ik ook verwijzen naar mijn collega bevoegd voor Maatschappelijke Integratie. Het is dus misschien niet slecht om ook met haar een debat te starten.

04.03 **Ellen Samyn** (VB): Mijnheer de minister, ik heb sowieso al een vraag bij minister Van Bossuyt ingediend. Ik vermoedde dat u wel naar uw titel als coördinerend minister ging verwijzen, dus ik was al voorbereid om een vraag bij haar in te dienen. Ik beseft ook dat u niet beschikt over cijfers en die zal ik ook zeker bij haar opvragen.

Toch vind ik het frappant hoeveel gegevens over de OCMW's vandaag niet centraal beschikbaar zijn. De financiering van het leefloon gebeurt federaal. Als de federale overheid vervolgens onvoldoende zicht heeft op wat er precies gebeurt op het terrein, dreigt zij op die manier een blinde geldschietster te worden. Laat daar geen misverstand over bestaan. Mijn partij en ikzelf pleiten ervoor om de regio's bevoegd te maken voor de financiering van het leefloon. Helaas is dat tot heden niet gebeurd. Zolang de financiering federaal gebeurt, lijkt het mij toch niet meer dan logisch dat de noodzakelijke gegevens centraal beschikbaar moeten zijn, zodat de besteding van die federale middelen ook degelijk kan worden opgevolgd en gecontroleerd. Dat is geen pleidooi voor herfederalisering, maar voor transparantie en controle binnen het systeem zoals het vandaag bestaat.

Dat wordt steeds belangrijker en u beseft dat ook, mijnheer de minister. Nu meer mensen na de

beperking van de werkloosheid in de tijd bij de OCMW's terechtkomen, worden bijkomende middelen uitgetrokken en moeten OCMW's extra personeel aanwerven. Als wij parlementsleden vervolgens bepaalde aspecten van dat systeem willen controleren, krijgen we nog vaak te horen dat die gegevens centraal niet beschikbaar zijn.

Ik zou er dan toch ook op willen aandringen dat u als coördinerend minister mee de kar trekt om daar verandering in te brengen, zodat het Parlement zijn controlefunctie ook effectief kan uitoefenen en kan nagaan waar het belastinggeld naartoe gaat. Zeker in tijden waarin van iedereen budgettaire inspanningen worden gevraagd, is die transparantie wel het minste wat de overheid de belastingbetaler verschuldigd is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van Kurt Moons aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De resultaten van de controles door de arrondissementscellen in de eerste helft van 2026" (56019141C)

05 Question de Kurt Moons à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "Les résultats des contrôles menés par les cellules d'arrondissement au premier semestre 2026" (56019141C)

05.01 Kurt Moons (VB): Mijnheer de minister, we hebben recente cijfers gezien van de SIOD over de gezamenlijke controles van de arrondissementscellen in het eerste halfjaar van 2026. Er werden 7.859 controles uitgevoerd, tegenover een vooropgestelde doelstelling van 9.000. Dat is dus minder dan voorzien. Het aantal controles schommelde ook sterk van maand tot maand, namelijk 1.100 in januari, 1.800 in maart en amper 647 in juni.

Er werden 2.184 inbreuken vastgesteld, waarvan 231 gevallen zwaar werden gesanctioneerd wegens het ontbreken van een verblijfsvergunning. Daarvan werden er 216 pro justitia doorverwezen. Die cijfers volgen op het jaarverslag 2025, waarin de SIOD meldde dat over het volledige jaar 15.000 controles werden uitgevoerd, met een totale opbrengst van 414 miljoen euro voor de strijd tegen sociale fraude.

Mijnheer de minister, ik heb daarover een aantal vragen. Hoe verklaart u dat de doelstelling van 9.000 controles in het eerste halfjaar niet werd gehaald en welke maatregelen neemt u om die bij te sturen? Ik stel ook vast dat er nog altijd een heel groot percentage fraudegevallen wordt vastgesteld, gemiddeld meer dan 30 %. Wat kunt u daaraan doen en waar ligt volgens u de oorzaak van die stijging?

Waarom schommelt het aantal controles zo sterk van maand tot maand, met een piek in maart en een sterke terugval in juni? Van de 231 vastgestelde zware sancties wegens het ontbreken van een verblijfsvergunning werden er 216 pro justitia doorverwezen. Wat gebeurt er met die personen? Dat is toch een vraag die ons aanbelangt. Worden ze overgedragen aan de Dienst Vreemdelingenzaken met het oog op een terugkeer? Hoeveel werden er in de eerste helft van 2026 effectief het land uitgezet?

De opbrengst van de sociale fraudebestrijding bedroeg in 2025 414 miljoen euro. Wat is de verwachting voor 2026 op basis van de eerste jaarhelft? Wat voorziet u en hoe kunnen we dat inschatten voor 2026 en de volgende jaren? Dank u alvast voor uw antwoord.

05.02 Minister Rob Beenders: Dank u wel voor uw vraag. Ik moet zeggen dat de cijfers die u in uw vraag vermeldt, niet helemaal kloppen. De insinuatie dat we niet genoeg doen, kan ik dan ook meteen tegenspreken, omdat in geen enkel rapport sprake is van een doelstelling van 9.000 controles op zes maanden. Die aantallen kloppen dus niet.

Ik zal de juiste cijfers geven, die in het actieplan sociale fraude staan, dat ook door het Ministerieel Comité voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude is goedgekeurd. Daarin staat dat we in totaal 12.000 controles moeten uitvoeren voor het volledige jaar 2026. Er staat nergens dat het er 9.000 moeten zijn op zes maanden. Dat aantal geldt op jaarbasis. Voor 2026 gaat het om 12.000 controles en voor 2027 bedraagt de doelstelling 13.000.

Dat betekent dat we dit jaar 12.000 gemeenschappelijke controles moeten uitvoeren. Tijdens de eerste twee kwartalen van 2026 hebben we 7.859 gemeenschappelijke controles uitgevoerd. Na zes maanden

hebben we dus al 65,5 % van onze jaardoelstelling gerealiseerd. Dat is zelfs 5,4 % meer dan in dezelfde periode vorig jaar.

Wat de controles betreft, doen we dus meer dan vorig jaar en zitten we boven het aantal dat we zouden moeten halen als het totale aantal van 12.000 door twee wordt gedeeld, namelijk 6.000 controles op zes maanden. Ik wilde dat even rechtzetten.

Die cijfers hebben bovendien alleen betrekking op gemeenschappelijke controles, dus controles die door meerdere inspectiediensten gezamenlijk worden uitgevoerd. Ik vind het belangrijk dat niet elke dag een andere controledienst een controle komt uitvoeren. Het is beter om die controles gemeenschappelijk en zo efficiënt mogelijk uit te voeren. Naast die gemeenschappelijke controles zijn er natuurlijk nog heel wat individuele controles van inspectiediensten. Op jaarbasis gaat het om meer dan 100.000 onderzoeken.

De schommelingen tussen de maanden zijn heel logisch te verklaren door de operationele werking van de arrondissementscellen. De planning wordt onder meer beïnvloed door de gekozen risicosectoren en door lokale en nationale controleacties. We organiseren ook flitsacties. Daarnaast spelen de beschikbare capaciteit van de deelnemende diensten, de operationele prioriteiten en soms ook de aard en de omvang van de actie een rol.

Soms kan één gemeenschappelijke actie immens groot zijn en heel veel resultaat opleveren, maar een heel grote actie kan soms ook weinig resultaten opleveren. Dat hangt af van wat er op dat moment gebeurt. Dat ziet u dan ook in de cijfers. Als we nu al 65,5 % van onze jaardoelstelling hebben bereikt, denk ik niet dat het ligt aan het resultaat op het terrein of aan het harde werk van de inspecteurs.

De categorie 'tewerkstelling buitenlandse arbeidskracht' is een zware sanctie. Het betreft de tewerkstelling van buitenlandse werknemers zonder de vereiste verblijfs- of arbeidsrechtelijke toelating. Stelt een sociaal inspecteur zo'n inbreuk vast, dan wordt die via een proces-verbaal pro justitia overgemaakt aan het openbaar ministerie voor verdere strafrechtelijke afhandeling.

De bevoegdheid voor het verblijfsrecht en eventuele terugkeer- of verwijderingsmaatregelen ligt exclusief bij de Dienst Vreemdelingenzaken en de bevoegde collega voor Asiel en Migratie. Die bepaalt welk gevolg wordt gegeven wanneer een persoon geen geldig verblijfsrecht heeft. Voor de gevraagde verwijderingscijfers over de eerste helft van 2026 verwijst ik u dan ook graag naar mijn collega-minister Van Bossuyt.

Zonder vooruit te lopen op de definitieve resultaten van 2026, waarnaar u vraagt, kunnen we nu wel al vaststellen dat de gecumuleerde opbrengst eind tweede kwartaal van 2026 al 213,6 miljoen euro bedraagt. Die ligt ook boven onze doelstellingen.

De behaalde financiële resultaten zijn niet alleen het gevolg van gemeenschappelijke controles, maar zijn het resultaat van een geheel van individuele, gemeenschappelijke en beleidsmatige acties binnen ons actieplan sociale fraudebestrijding. Dat gaat van gerichte inspecties door de afzonderlijke diensten en multidisciplinaire controles van de arrondissementscellen tot regularisaties, terugvorderingen en risicogestuurde datamining. Tussen dat brede actieveld en het uiteindelijke financiële cijfer bestaat ook geen eenvoudige een-op-eenrelatie. Het is daarom methodologisch niet correct om de opbrengst van één deelactiviteit, zoals gemeenschappelijke controles, geïsoleerd te herleiden tot de verklaring van het totale resultaat.

05.03 Kurt Moons (VB): Dank u wel, mijnheer de minister. Ten eerste, de 9.000 controles waarover ik spreek, staan wel op de website van de SIOD. Daar staat dat er 7.859 controles zijn uitgevoerd, met daaronder een doelstelling van 9.000. Dat is dus een vermindering van 12,68 %. De extractiedatum is 13 juli 2026. Ik kijk ernaar. Ik heb dat niet zomaar uit mijn duim gezogen.

Ten tweede, dat de controles sterk kunnen verschillen van maand tot maand, dat zal allicht zo zijn. De vraag is in welke mate er vanuit het ministerie ook wordt gestuurd om die controles te blijven uitvoeren en ervoor te zorgen dat er voldoende controles zijn.

In verband met de verblijfsvergunningen hadden we inderdaad kunnen verwachten dat u naar uw collega zou verwijzen, maar we proberen toch altijd een en ander op te pikken van de minister die de

sociale fraudebestrijding moet coördineren.

Wat 2026 betreft, zit u blijkbaar boven de doelstellingen. Ik denk dat u in de begrotingsbesprekingen de problematiek met de nullijn zult overschrijden. U zult dus een van de enigen zijn die haalt wat u hebt gezegd. Dat is niet verkeerd.

Ik wil wel nog even wijzen op het feit dat er meer dan 100.000 onderzoeken per jaar gebeuren, wat inderdaad heel belangrijk is. De vraag is alleen hoe die worden opgevolgd. Ik verwijs naar mijn vroegere vragen, waarbij de push-the-button volgens u niet mogelijk was. Ik zie toch al dat de SIOD zijn best doet. Het is dus een kwestie van alles een beetje bij elkaar te sprokkelen, zou ik denken. Bedankt voor uw antwoorden en nog een goede namiddag.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Daarmee zijn we ook aan het einde van deze vragensessie gekomen. Ik dank de minister, de collega's en de diensten.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.33 uur.

La réunion publique de commission est levée à 14 h 33.